

Teória suverenity

Tézy prednášky

- Bratislava september 2005.

-

©Prof. JUDr. L. Cibulka, CSc.

Teória suverenity

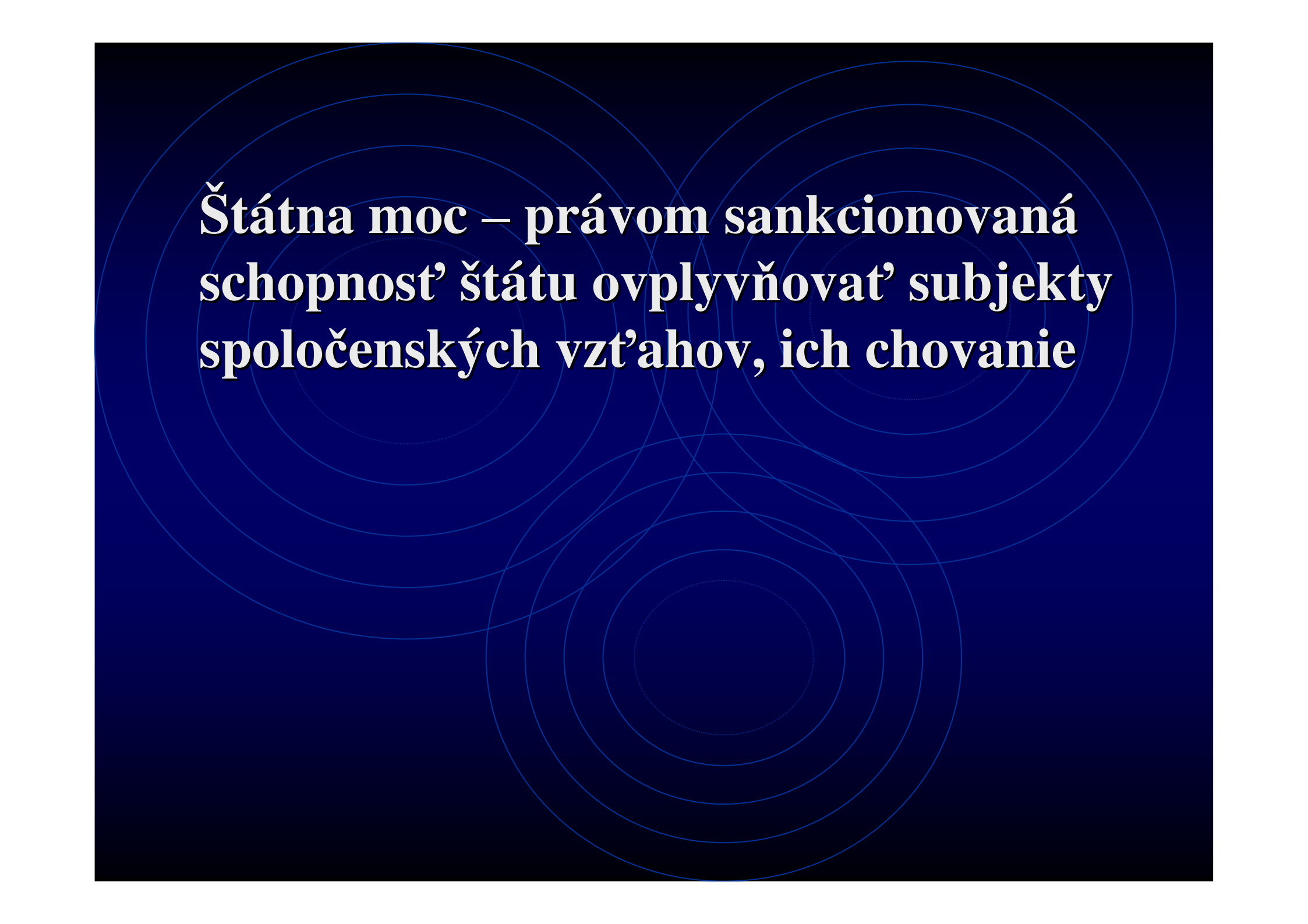
- Suverenita ľudu, národa, štátu
- Štátna moc – verejná moc
- Suverenita štátu
- Legitimita štátnej moci
- Legalita štátnej moci
- Štátoprávne aspekty členstva štátu v integračných zoskupeniach a medzinárodných organizáciach z pohľadu suverenity štátu

Suverenita štátu

- **nezávislosť štátu na inej moci vo vnútri a navonok**
- **výlučnosť – jedna štátna moc**
- **neobmedzenosť**

Štátna moc – verejná moc

- **ŠM – schopnosť presadiť vôľu zakotvenú v práv. normách (aj donútením)**
 - suverenita moci,
 - demokratická kontrola moci
 - voj. a polic. org. – občianska kontrola
 - demokratický výber kontrol. inštit.

The background of the slide is a dark blue gradient. It features several overlapping, concentric circles in a lighter shade of blue, creating a ripple effect. The text is centered in the upper half of the slide.

**Štátna moc – právom sankcionovaná
schopnosť štátu ovplyvňovať subjekty
spoločenských vzťahov, ich chovanie**

Štátna moc – verejná moc

- VM = **štátna moc** (druh verejnej moci v spoločnosti organizovanej v podobe štátu)

+ **moc uskutočňovaná inými korporáciami** (verejná moc v užšom zmysle (subjektom verejnoprávne inštitúcie)

- samospráva,
- profesné komory, cirkev,
- tiež možné donútenie.

Legitimita štátnej moci

- **po mier. konf. 1814 - 1815 sa začína používať**
-nelegitímna napoleon. monarchia a revoluč. republika
- **demokratický konsenzus so ŠM prostredníctvom volieb,**

Legitimita štátnej moci

- **pravidelná obnova moci**
- **demokratická kreácia orgánov ŠM**
 - racionálna autorita ŠO
 - zodpovedný spôsob rozhodovania
 - autorita osôb
- **podpora zo strany občianskej spoločnosti**
 - uznanie a rešpektovanie subjektu politiky spoločnosťou
- **spoločenská zmluva ako základ štátu-**

Rousseau

Legitimita štátnej moci

Legitimitou štátnej moci rozumieme demokratický konsenzus s danou štátnou mocou potvrdený demokratickými voľbami a demokratickým kreovaním orgánov štátnej moci a podporou ústavných štátnych orgánov občianskou spoločnosťou

- zakladá racionálnu autoritu ústavných orgánov
- demokratický spôsob rozhodovania

Legitimita štátnej moci

- autorita politických osobností
- transparentnosť štátneho rozhodovania,
- efektívnosť a poctivosť výkonu štátnej moci
- boj proti zneužívaniu moci

Legitimita štátnej moci

- ústavnoprávna (normatívna) legitimita
 - prenos SĽ na štátnu moc
 - formy a prostriedky prenosu moci na štát
- občianskosociálna (sociologická) legitimita
 - oprávnenosť výkonu moci
 - posudzovanie spôsobu výkonu moci

Legalita štátnej moci

- spojenie s právnym štátom
- výkon moci v súlade s právom (spôsob výkonu ŠM, ústavnosť a zákonnosť moci,
- oprávnenými orgánmi, predpísanou procedúrou
- ochrana pred zneužitím moci
- boj proti korupcii

Legalita štátnej moci

- uskutočňovanie moci na základe práva a v súlade s právom */legálna legitimita/*
- kontrola verejnej (štátnej) moci
- zodpovednosť verejnej (štátnej) moci

- Absencia legitimacy a legality → právo na odpor

Suverenita štátu/1

- J. Bodin (16. stor.) – neobmedzená SŠ
- nezávislosť na inej štátnej moci
 - dovnútra
 - navonok
- štát najvyššou hodnotou (majestas)
- výlučnosť (jedinečnosť, úplnosť moci)
- neobmedzenosť (z hľadiska uplatňovania)

Suverenita štátu

- **územná zvrchovanosť štátu**
 - **výkon ŠM na území, nad občanmi -
obyvateľmi**
 - **akty štátu majú územnú platnosť**

Suverenita štátu/1

- **Obsah pojmu suverenita štátu**
 - I. - právna suverenita**
 - **politická suverenita (A.V.Dicey)**
 - II. - právna suverenita**
 - **využíva právne nástroje**
 - **donucovacia (koersivna) suverenita**
 - **armáda, ozbrojené sily**
 - **suverenita vplyvu**
 - **patrí voličom (W.J.Rees)**

Suverenita štátu/2

Suverenita ľudu – suverenita národa

občiansky princíp

národný princíp

Suverenita štátu/3

- **Obmedzenia SŠ**

- ***vo vnútri**

- **legálne** – deľba moci, procedúry výkonu

- moci

- **nelegálne**

- ***navonok** – z hľadiska formy štátu,
ochrany ZPS

Medzinárodno právne limity SŠ

- **vzt'ah vnútroštátneho práva k medzinárodnému**
 - **dualizmus - monizmus**
- **otázka nadpozitívneho práva**
- **nadnárodná VM (ŠM)**
- **vzt'ah medzin. organizácie a štát**
 - **vzt'ah EU a členské štáty**

Prepojenosť suvereníť

- **Suverenita ľudu – štátu – národa**
- **Vzt'ah – občianska spoločnosť**
– **politická spoločnosť**